

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 2070
Warszawa, 2 marca 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o Akademii Kopernikańskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Panią Małgorzatę Paprocką, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z wyrazami szacunku

(-) Andrzej Duda

U S T A W A

z dnia ...

o Akademii Kopernikańskiej¹⁾

Rozdział 1

Przepis ogólny

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) organizację i zadania Akademii Kopernikańskiej, zwanej dalej „Akademią”;
- 2) zasady realizacji Narodowego Programu Kopernikańskiego, zwanego dalej „Programem”.

Rozdział 2

Organizacja i zadania Akademii

Art. 2. 1. Akademia jest państwową osobą prawną.

2. Siedzibą Akademii jest miasto stołeczne Warszawa.

3. Akademia może używać wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej i pieczęci urzędowej z wyrazami „Akademia Kopernikańska” w otoku.

Art. 3. 1. Zadaniem Akademii jest realizacja Programu, który obejmuje:

- 1) finansowanie badań naukowych, w tym przyznawanie:
 - a) Stypendiów Kopernikańskich,
 - b) Grantów Mikołaja Kopernika;
- 2) wspieranie Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika, zwanej dalej „Szkołą”;
- 3) przyznawanie Nagród Kopernikańskich;
- 4) powoływanie Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej i przyznawanie wsparcia finansowego na zadania przez nich realizowane;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, ustawę z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej, ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

- 5) organizację Światowego Kongresu Kopernikańskiego;
 - 6) przygotowywanie oraz organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów;
 - 7) współpracę międzynarodową.
2. Zakres i tryb działania organów oraz Izby Akademii określa Statut Akademii.
3. Statut Akademii określa w szczególności:
- 1) szczegółowy sposób powoływania członków Akademii;
 - 2) Zasady Etyki Członków Akademii;
 - 3) sposób postępowania w sprawie wygaśnięcia członkostwa, pozbawienia członkostwa lub rezygnacji z członkostwa w Akademii;
 - 4) szczegółowy sposób przyznawania Nagród Kopernikańskich;
 - 5) szczegółowy sposób przyznawania grantów dla Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej;
 - 6) sposób i tryb prowadzenia kontroli wewnętrznej w Akademii;
 - 7) szczegółowe zadania oraz sposób organizacji Światowego Kongresu Kopernikańskiego.
4. Statut Akademii i jego zmiany uchwała Zgromadzenie Ogólne Akademii, zwane dalej „Zgromadzeniem”.
5. Statut Akademii i jego zmiany wchodzi w życie po ich zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 4. 1. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad Akademią w zakresie zgodności działania jej organów z przepisami prawa i Statutem Akademii.

2. Sekretarz Generalny Akademii, zwany dalej „Sekretarzem”, przedstawia Prezesowi Rady Ministrów roczne sprawozdanie z działalności Akademii oraz ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanemu dalej „ministrem”, roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1415 oraz z 2021 r. poz. 1598 i 2106).

3. W ramach sprawowanego nadzoru Prezes Rady Ministrów może żądać:

- 1) informacji i wyjaśnień od organów Akademii;
- 2) dostarczenia przez Sekretarza odpisów uchwał Zgromadzenia.

4. W razie stwierdzenia, że działalność Akademii jest niezgodna z prawem lub Statutem Akademii Prezes Rady Ministrów, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości może:

- 1) wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie;

2) uchylić uchwałę Zgromadzenia.

5. Prezes Rady Ministrów może uchylić uchwałę Zgromadzenia w przypadku stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub Statutem Akademii. Uchylenie uchwały następuje w drodze decyzji administracyjnej, w terminie 3 miesięcy od dnia powzięcia wiadomości o podjęciu uchwały.

6. Wniosek w sprawie uchylenia uchwały Zgromadzenia dotyczącej gospodarki finansowej Akademii składa do Prezesa Rady Ministrów minister.

Art. 5. 1. W Akademii jest prowadzona kontrola wewnętrzna polegająca na badaniu:

- 1) czynności w toku ich wykonywania w celu oceny prawidłowości ich realizacji z punktu widzenia legalności, gospodarności, celowości i rzetelności;
- 2) stanu faktycznego i dokumentów odzwierciedlających wykonane czynności.

2. Sekretarz odpowiada za organizację i prawidłowe działanie kontroli wewnętrznej w Akademii oraz za należyte wykorzystanie jej wyników.

Rozdział 3

Członkowie Akademii

Art. 6. 1. Członkowie Akademii, z wyjątkiem laureatów Nagród Kopernikańskich, są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Zgromadzenia.

2. Kandydatem na członka Akademii może zostać osoba, która uzyskała pisemne rekomendacje co najmniej dwóch członków Izby Akademii, w skład której ma być powołana.

3. Uchwała Zgromadzenia w sprawie wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, jest podejmowana bezwzględną większością głosów członków Zgromadzenia.

4. Szczegółowy sposób zgłaszania kandydatów na członków Akademii, w tym przedstawiania rekomendacji, o których mowa w ust. 2, określa Statut Akademii.

Art. 7. 1. Członkiem Akademii może zostać osoba posiadająca nieposzlakowaną opinię, wyróżniają się szczególnie wybitnym dorobkiem naukowym i autorytetem w środowisku naukowym:

- 1) posiadająca obywatelstwo polskie oraz tytuł profesora albo stopień naukowy albo
- 2) będąca cudzoziemcem posiadającym co najmniej stopień naukowy doktora albo stopień uznany za równoważny z polskim stopniem zgodnie z art. 328 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232).

2. Członkiem Akademii nie może zostać osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 1, która pełniła służbę, pracowała lub była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633).

Art. 8. 1. Członkostwo w Akademii wygasa:

- 1) z ukończeniem 80. roku życia;
- 2) w przypadku:
 - a) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
 - b) stałej utraty zdolności do pełnienia funkcji członka Akademii na skutek choroby stwierdzonej orzeczeniem lekarskim;
 - c) złożenia rezygnacji,
 - d) śmierci.

2. Członek Akademii może zostać pozbawiony członkostwa w przypadku naruszenia Zasad Etyki Członków Akademii. Uchwałę w tej sprawie podejmuje Zgromadzenie większością dwóch trzecich głosów. Od uchwały Zgromadzenia członkowi Akademii przysługuje odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 9. 1. Liczba członków Akademii powoływanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nie może być większa niż 100.

2. Liczba członków Akademii, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, nie może być większa niż połowa aktualnej liczby członków Akademii.

3. Członkowie Akademii, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, nie mogą stanowić więcej niż połowy aktualnego składu poszczególnych Izb Akademii.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do Izby Laureatów Nagrody Kopernikańskiej.

Art. 10. 1. Członek Akademii uczestniczy w realizacji zadań Akademii, bierze udział w pracach Zgromadzenia i Izby Akademii, komisji, zespołów doradczych i zespołów eksperckich, w skład których został powołany.

2. Członek Akademii uczestniczy w:

- 1) przyznawaniu Nagród Kopernikańskich;

- 2) zatwierdzaniu zasad i kierunków polityki stypendialnej Akademii oraz wysokości środków przeznaczanych na ten cel;
- 3) zatwierdzaniu tematów badań finansowanych przez Centrum Badawcze Mikołaja Kopernika, zwane dalej „Centrum”, i wysokości środków przeznaczanych na ich realizację;
- 4) wyłanianiu kandydatów na Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej i określaniu wysokości środków przeznaczanych na podejmowane przez nich działania.

3. Członek Akademii co najmniej raz w roku bierze udział w posiedzeniu Zgromadzenia i w posiedzeniu Izby Akademii, a także w zależności od potrzeb w posiedzeniach komisji, zespołów doradczych i zespołów eksperckich, w skład których został powołany.

4. Członkowi Akademii przysługuje zwrot diet, kosztów podróży oraz zakwaterowania na zasadach określonych w art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162), związanych z udziałem w posiedzeniu Zgromadzenia, Izby Akademii, komisji, zespołów doradczych i zespołów eksperckich, w pracach których uczestniczy.

5. Członek Akademii otrzymuje miesięczne honorarium. Honorarium nie jest uwzględniane przy ustalaniu wysokości emerytury lub renty oraz nie ma wpływu na zawieszenie albo zmniejszenie emerytury lub renty.

6. Przepis ust. 5 nie stosuje się do Sekretarza. Wynagrodzenie Sekretarza regulują przepisy odrębne.

7. Jeżeli członek Akademii nie wykonuje bez usprawiedliwionej przyczyny obowiązków określonych w ust. 1–3, Sekretarz zawiesza wypłatę honorarium do czasu podjęcia przez członka Akademii obowiązków.

8. Honorarium, o którym mowa w ust. 5, wynosi 40 % wysokości wynagrodzenia Sekretarza.

Rozdział 4

Organy Akademii

Art. 11. Organami Akademii są:

- 1) Zgromadzenie;
- 2) Sekretarz;
- 3) Prezydium Akademii.

Art. 12. 1. Członkowie Akademii biorą udział w posiedzeniu Zgromadzenia z głosem stanowiącym.

2. Uchwały Zgromadzenia są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Akademii, jeżeli Statut Akademii nie stanowi inaczej.

3. Sekretarz może zdecydować o odbyciu posiedzenia Zgromadzenia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających w szczególności:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między jego uczestnikami;
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia mogą wypowiadać się w jego toku.

Art. 13. 1. Zgromadzenie określa kierunki działania Akademii.

2. Do zakresu działania Zgromadzenia należą wszelkie sprawy Akademii, niezastrzeżone w ustawie i Statucie Akademii dla innych organów Akademii.

3. Zgromadzenie w szczególności:

- 1) opiniuje kandydatów na członków Akademii wskazywanych przez poszczególne Izby Akademii i przedstawia kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wskazuje spośród członków Akademii kandydata na Sekretarza;
- 3) zatwierdza regulamin przyznawania Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika;
- 3) wybiera z grona zgłoszonych kandydatów Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej;
- 4) przyjmuje roczne sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniami z badania w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym i sprawozdania z działalności Akademii przedstawiane przez Sekretarza;
- 5) przyjmuje wyniki audytów wraz ze sposobem realizacji zaleceń przedstawianym przez Sekretarza;
- 6) wskazuje kandydata na rektora Szkoły.

Art. 14. 1. Sekretarz zwołuje posiedzenie Zgromadzenia raz w roku.

2. O terminie, formie, miejscu i porządku obrad posiedzenia Sekretarz zawiadamia członków Akademii na piśmie co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia.

3. Sekretarz może zwołać dodatkowe posiedzenie Zgromadzenia z własnej inicjatywy, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ministra, Izby Akademii lub dziesięciu członków Akademii. Dodatkowe posiedzenie Zgromadzenia nie może odbywać się częściej niż raz do roku.

4. Sekretarz zwołuje posiedzenie Zgromadzenia, gdy z wnioskiem wystąpi Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Ograniczenia określone w ust. 1 i 3 nie dotyczą posiedzeń zwoływanych w sposób, o którym mowa w ust. 4 i art. 12 ust. 3.

6. Sekretarz przewodniczy obradom Zgromadzenia.

Art. 15. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powołuje na Sekretarza osobę wybraną przez Zgromadzenie.

2. Powołanie, o którym mowa w ust. 1, stanowi nawiązanie stosunku pracy w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

3. Prezes Rady Ministrów może zgłosić sprzeciw wobec kandydata na Sekretarza wybranego przez Zgromadzenie w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały Zgromadzenia w tej sprawie. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu Zgromadzenie wskazuje innego kandydata na Sekretarza.

4. Kadencja Sekretarza trwa 7 lat. Funkcję Sekretarza można pełnić tylko jedną kadencję.

5. Sekretarz pełni funkcję do czasu powołania nowego Sekretarza. W przypadku nieobsadzenia stanowiska Sekretarza jego funkcję pełni osoba wskazana w statucie Akademii.

Art. 16. 1. Sekretarz kieruje działalnością Akademii i składa w jej imieniu oświadczenia woli.

2. Sekretarz prowadzi gospodarkę finansową Akademii w zakresie określonym w ustawie i statucie Akademii.

3. Sekretarz może powoływać na wniosek Izby Akademii lub Zgromadzenia komisje i zespoły doradcze.

4. W skład komisji i zespołów doradczych wchodzi wskazani przez Przewodniczących Izb Akademii członkowie Akademii.

Art. 17. 1. Sekretarz nie może wykonywać dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem stanowiska dydaktycznego, badawczo-dydaktycznego lub badawczego w uczelni, ani wykonywać innych zajęć zarobkowych lub niezarobkowych sprzecznych z obowiązkami Sekretarza.

2. O zamiarze podjęcia wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, Sekretarz uprzednio powiadamia Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, odwołuje Sekretarza z pełnionej funkcji, w przypadku naruszenia ust. 1 i 2. Do czasu wyboru nowego Sekretarza jego funkcję pełni osoba wskazana w statucie Akademii.

Art. 18. 1. W skład Prezydium Akademii wchodzi:

- 1) Sekretarz;
- 2) przewodniczący Izby Akademii.

2. W posiedzeniach Prezydium Akademii mogą brać udział, z głosem doradczym, rektor Szkoły, Dyrektor Centrum.

3. Sekretarz jest przewodniczącym Prezydium Akademii.

4. Prezydium Akademii może załatwiać sprawy również w trybie obiegowym lub odbywać posiedzenia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej zapewniających w szczególności:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między jego uczestnikami;
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia mogą wypowiadać się w jego toku.

Art. 19. 1. W skład Akademii wchodzi:

- 1) Izba Astronomii i Nauk Matematyczno-Przyrodniczych;
- 2) Izba Nauk Medycznych;
- 3) Izba Nauk Ekonomicznych i Zarządzania;
- 4) Izba Filozofii i Teologii;
- 5) Izba Nauk Prawnych;
- 6) Izba Laureatów Nagrody Kopernikańskiej.

2. W skład każdej z Izb Akademii, o których mowa w ust. 1 pkt 1–5, wchodzi od 10 do 20 członków Akademii.

3. Pracami Izb Akademii kierują przewodniczący wybierani zwykłą większością głosów spośród członków powołanych w skład danej Izby.

4. Kadencja przewodniczącego Izby Akademii trwa 7 lat. Funkcję przewodniczącego Izby można pełnić tylko jedną kadencję.

Art. 20. W strukturze Akademii działają:

- 1) Centrum;
- 2) Biuro Akademii.

Art. 21. Do zadań Centrum należy w szczególności:

- 1) organizowanie sympozjów naukowych, konferencji prezentujących wyniki badań naukowych, debat i interdyscyplinarnych spotkań tematycznych z udziałem polskich oraz zagranicznych uczonych;
- 2) opracowywanie, wydawanie, promocja raportów oraz innych publikacji naukowych prezentujących konkluzje i wskazówki kierunków proponowanych badań naukowych;
- 3) finansowanie badań naukowych i nadzór nad ich realizacją.

Art. 22. 1. Centrum kieruje Dyrektor Centrum.

2. Sekretarz za zgodą Prezydium Akademii powołuje na Dyrektora Centrum osobę wybraną w drodze konkursu.

3. Dyrektorem Centrum może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) nie została ukarana zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 289);
- 5) posiada co najmniej stopień naukowy doktora.

4. Kandydata na Dyrektora Centrum wyłania komisja powołana przez Sekretarza.

5. Dyrektor Centrum nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia ani wykonywać innych zajęć zarobkowych lub niezarobkowych bez zgody Sekretarza.

6. Dyrektor Centrum pełni swoją funkcję przez 4 lata. Ta sama osoba może pełnić funkcję Dyrektora Centrum nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

7. Szczegółowy sposób przeprowadzania konkursu, o którym mowa w ust. 2, określa Sekretarz w regulaminie zatwierdzonym przez ministra.

8. Informację o naborze na stanowisko Dyrektora Centrum, ogłasza się przez umieszczenie informacji o konkursie wraz z regulaminem, w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Centrum, na stronie podmiotowej Akademii w Biuletynie Informacji Publicznej oraz Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

9. Zadania i organizację Centrum określa regulamin organizacyjny nadany przez Sekretarza za zgodą Prezydium Akademii.

Art. 23. 1. Obsługę administracyjną Akademii i Izb Akademii zapewnia Biuro Akademii.

2. Biurem Akademii kieruje Dyrektor.

3. Sekretarz za zgodą Prezydium Akademii powołuje na Dyrektora Biura Akademii osobę wybraną w drodze konkursu.

4. Dyrektorem Biura Akademii może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) nie została ukarana zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

5. Kandydata na Dyrektora Biura wyłania komisja powołana przez Sekretarza.

6. Dyrektor Biura nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, ani wykonywać innych zajęć zarobkowych lub niezarobkowych bez zgody Sekretarza.

7. Dyrektor Biura pełni swoją funkcję przez 4 lata. Ta sama osoba może pełnić funkcję Dyrektora Biura nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

8. Szczegółowy sposób przeprowadzania konkursu, o którym mowa w ust. 3, określa Sekretarz w regulaminie zatwierdzonym przez ministra.

8. Informację o naborze na stanowisko Dyrektora Biura, ogłasza się przez umieszczenie informacji o konkursie wraz z regulaminem, w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Biura Akademii, na stronie podmiotowej Akademii w Biuletynie Informacji Publicznej oraz Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

10. Zadania i organizację Biura Akademii określa regulamin organizacyjny uchwalony przez Prezydium Akademii na wniosek Sekretarza.

11. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do pracowników Biura Akademii stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 537 oraz z 2021 r. poz. 2447 i 2448), a w zakresie nieuregulowanym także w tej ustawie - przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Rozdział 5

Mienie Akademii

Art. 24. 1. Mienie Akademii obejmuje własność i inne prawa majątkowe, w szczególności prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz własności budynków i urządzeń trwale związanych z gruntami.

2. Mienie Akademii jest przeznaczone do realizacji zadań określonych w art. 5.

Art. 25. Gospodarowanie mieniem Akademii odbywa się zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności oraz zgodnie z wymogami racjonalnej gospodarki.

Art. 26. 1. Akademia jest zwolniona z opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, jeżeli grunty te są wykorzystywane do realizacji zadań określonych w art. 5.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Akademia, z tytułu użytkowania wieczystego tych gruntów, ponosi opłaty określone w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Rozdział 6

Finanse Akademii

Art. 27. 1. Działalność Akademii jest finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa oraz z innych źródeł.

2. Środki pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w ust. 1, są klasyfikowane w dziale „Szkolnictwo wyższe i nauka” i ujmowane w wyodrębnionej części budżetu państwa – „Akademia Kopernikańska”, której dysponentem jest minister.

3. Sekretarz wykonuje zadania i kompetencje dysponowania budżetem Akademii i w tym zakresie podlega ministrowi.

Art. 28. 1. Przychodami Akademii są:

- 1) dotacja podmiotowa na finansowanie bieżącej działalności Akademii, obejmującej działalność:
 - a) organów Akademii, w tym zwrotu kosztów podróży i zakwaterowania,
 - b) Biura Akademii i Centrum oraz upowszechnianie i promocję Programu;

- 2) dotacje celowe na:
 - a) finansowanie:
 - inwestycji realizowanych przez Biuro Akademii,
 - Stypendiów Kopernikańskich,
 - Grantów Mikołaja Kopernika,
 - zadań związanych ze wspieraniem Szkoły,
 - Nagród Kopernikańskich,
 - Światowego Kongresu Kopernikańskiego,
 - b) realizację zadań Ambasadorów Akademii,
 - c) wkład własny w realizowanych przez Akademię programach z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i niepodlegających zwrotowi środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w tym z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 3) środki pozyskane przez Akademię zgodnie z odrębnymi przepisami z funduszy europejskich lub z niepodlegających zwrotowi środków pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), programów ramowych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych;
- 4) przychody ze sprzedaży, użytkowania rzeczy i praw majątkowych Akademii;
- 5) darowizny, spadki i zapisy;
- 6) środki finansowe pochodzące z innych źródeł.

2. Dotacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, są przyznawane przez ministra ze środków ujętych w części budżetu państwa – „Akademia Kopernikańska”.

Art. 29. 1. Akademia posiada fundusz statutowy i fundusz rezerwowy.

2. Fundusz statutowy Akademii odzwierciedla równowartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników majątku stanowiących wyposażenie Akademii na dzień rozpoczęcia przez nią działalności.

3. Fundusz rezerwowy ulega zwiększeniu o wartość zysku netto Akademii.

4. Fundusz rezerwowy ulega zmniejszeniu o wartość pokrycia straty netto Akademii.

Art. 30. 1. Akademia prowadzi samodzielną gospodarkę finansową. Podstawą gospodarowania środkami, jest roczny plan finansowy, zwany dalej „planem”.

2. Plan obejmuje:

- 1) przychody z prowadzonej działalności;

- 2) dotacje z budżetu państwa i z innych źródeł;
- 3) koszty, w tym:
 - a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
 - b) honoraria członków Akademii,
 - c) zakup towarów i usług;
- 4) środki na wydatki majątkowe;
- 5) środki przyznane innym podmiotom;
- 6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;
- 7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

3. Do czasu zatwierdzenia planu na podstawie kwot ujętych w ustawie budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt planu.

4. Projekt planu jest przygotowywany przez Dyrektora Biura Akademii.

5. Zaakceptowany przez Sekretarza plan podlega zatwierdzeniu w ciągu 21 dni przez ministra.

6. Sprawozdania budżetowe z wykonania planu sporządza Sekretarz w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym i przedstawia je do zatwierdzenia ministrowi.

Rozdział 7

Stypendia Kopernikańskie i Granty Mikołaja Kopernika

Art. 31. 1. W ramach Stypendiów Kopernikańskich Centrum przyznaje:

- 1) stypendia na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych,
- 2) dofinansowanie projektów badawczych,
- 3) stypendia lub dofinansowania zagranicznych staży badawczych

– realizowanych przez młodych naukowców w rozumieniu art. 360 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Centrum przyznaje Granty Mikołaja Kopernika naukowcom o uznanej pozycji międzynarodowej, realizującym ważne projekty badawcze.

3. Regulamin przyznawania Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika określa Sekretarz na wniosek Dyrektora Centrum. Regulamin zatwierdza Zgromadzenie.

4. Regulamin, o którym mowa w ust. 3, zamieszcza się na stronie podmiotowej Akademii w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 32. Dyrektor Centrum ogłasza konkursy na finansowanie Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, na stronie podmiotowej Akademii w Biuletynie Informacji Publicznej i udostępnia w siedzibie Akademii.

Art. 33. 1. Dyrektor Centrum w porozumieniu z przewodniczącymi Izb Akademii powołuje zespoły ekspertów, w celu dokonania oceny wniosków złożonych w konkursach, przygotowywania na tej podstawie list rankingowych i dokonywania ocen merytorycznych związanych z rozliczeniem przyznanych środków.

2. W skład zespołów ekspertów wchodzi wskazani przez przewodniczących Izb Akademii członkowie Akademii.

3. W pracach zespołów ekspertów mogą brać udział także inne osoby posiadające wiedzę i doświadczenie niezbędne do oceny wniosków złożonych w konkursach. Osoby te wchodzi w skład zespołów ekspertów.

4. Liczba osób, o których mowa w ust. 3, nie może być większa niż liczba członków Akademii wchodzących w skład zespołu eksperckiego.

5. Osoby, o których mowa w ust. 3, otrzymują wynagrodzenie za prace wykonane w zespole eksperckim, o których mowa w ust. 1. Wysokość wynagrodzenia ustala Dyrektor Centrum uwzględniając liczbę dokonanych ocen.

6. Osobom, o których mowa w ust. 3, przysługuje zwrot diet, kosztów podróży oraz zakwaterowania na zasadach określonych w art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

7. W składzie zespołu ekspertów nie mogą być osoby przystępujące do konkursu na finansowanie Stypendiów Kopernikańskich lub Grantów Mikołaja Kopernika, osoby będące małżonkami tych osób, ich krewnymi albo powinowatymi do drugiego stopnia włącznie albo pozostające wobec nich w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności.

8. Członkowie zespołu ekspertów składają pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 7.

Art. 34. 1. Rozstrzygnięcia w ramach postępowań na finansowanie Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika są podejmowane przez Dyrektora Centrum w drodze decyzji w terminie 4 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków.

2. W przypadku naruszenia procedury konkursowej albo innych naruszeń formalnych wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Sekretarza w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji Dyrektora Centrum.

3. Sekretarz rozpatruje odwołanie w terminie miesiąca od dnia jego wniesienia.

4. Do postępowań w sprawach finansowania Stypendiów Kopernikańskich oraz Grantów Mikołaja Kopernika stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491, 2052 i 2320), z wyłączeniem art. 13, art. 14, art. 31, art. 56, art. 61 § 4, art. 75–103, art. 114–122 oraz art. 123.

Art. 35. 1. Dyrektor Centrum w imieniu Akademii zawiera umowy na finansowanie Stypendiów Kopernikańskich oraz Grantów Mikołaja Kopernika.

2. W umowie określa się w szczególności:

- 1) zakres tematyczny projektu badawczego, termin i warunki jego realizacji;
- 2) wysokość przyznanych środków finansowych i sposób ich przekazania;
- 3) wymierne i spodziewane efekty realizacji projektu badawczego;
- 4) sposób i tryb wykonywania przez Centrum nadzoru nad realizacją projektu badawczego;
- 5) sposób i zakres końcowej oceny merytorycznej projektu badawczego;
- 6) sposób rozliczenia przyznanych środków finansowych;
- 7) kwestie dotyczące majątkowych praw autorskich lub praw pokrewnych będących efektem realizacji projektu badawczego;
- 8) kwestie związane z publikacją lub możliwością upowszechnienia efektu realizacji projektu badawczego;
- 9) warunki rozwiązania umowy.

3. Dyrektor Centrum dokonuje rozliczenia umowy o realizację i finansowanie projektu badawczego finansowanego przez Centrum po przyjęciu raportu finansowego oraz po uzyskaniu pozytywnej oceny merytorycznej projektu badawczego dokonanej przez zespół ekspertów.

4. Dyrektor Centrum może zlecić przeprowadzenie audytu wykonania projektów badawczych.

Rozdział 8

Szkoła Główna Mikołaja Kopernika

Art. 36. 1. Szkoła jest uczelnią publiczną.

2. Siedzibą Szkoły jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 37. Nadzór nad Szkołą sprawuje minister.

Art. 38. 1. Celem działalności Szkoły jest kształcenie i prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych.

2. Szkoła prowadzi kształcenie w ramach studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, a także może prowadzić kształcenie w ramach szkół doktorskich.

3. Szkoła w zakresie kształcenia, o którym mowa w ust. 2, może współpracować z innymi uczelniami oraz podmiotami, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wyłoniionymi w drodze konkursu.

4. Regulamin konkursu, o którym mowa w ust. 3, określa Senat w uzgodnieniu z właściwą, w zależności od zakresu współpracy, Izbą Akademii.

5. Ogłoszenie o konkursie oraz regulamin, o których mowa w ust. 3, umieszcza się na stronie podmiotowej Szkoły.

6. Wyboru podmiotów do współpracy, o której mowa w ust. 3, dokonuje komisja konkursowa powołana przez Sekretarza, w skład której wchodzi:

- 1) jako przewodniczący komisji konkursowej – rektor szkoły;
- 2) 4 członków Akademii wybranych przez Zgromadzenie;
- 3) 3 przedstawicieli Senatu.

7. W komisji konkursowej nie mogą uczestniczyć osoby zatrudnione w podmiotach przystępujących do konkursu lub pozostające wobec nich w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności.

8. Członkowie komisji Konkursowej składają pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 7.

Art. 39. Zadania rady uczelni w Szkole wykonuje Prezydium Akademii.

Art. 40. Minister zatwierdza, na wniosek Prezydium Akademii, statut Szkoły.

Art. 41. 1. W ramach Szkoły funkcjonują:

- 1) Kolegium Astronomii i Nauk Przyrodniczych w Toruniu;
- 2) Kolegium Nauk Medycznych w Olsztynie;
- 3) Kolegium Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w Warszawie;
- 4) Kolegium Filozofii i Teologii w Krakowie;

5) Kolegium Nauk Prawnych w Lublinie.

2. Statut Szkoły może określać inne jednostki organizacyjne Szkoły.

3. Kolegia, o których mowa w ust. 1, kształcą na co najmniej jednym z poziomów, o których mowa w art. 38 ust. 2.

Art. 42. 1. Rektora Szkoły powołuje Prezydium Akademii, na wniosek Zgromadzenia.

2. Prezydium Akademii, na wniosek ministra, Senatu uczelni lub z inicjatywy własnej, może odwołać rektora jednomyślnie, w obecności co najmniej 5 członków.

Rozdział 9

Nagroda Kopernikańska

Art. 43. 1. Nagroda Kopernikańska jest indywidualną nagrodą pieniężną, przyznawaną w drodze konkursu, za wybitne osiągnięcia naukowe o przełomowym znaczeniu i międzynarodowym zasięgu.

2. Wysokość Nagrody Kopernikańskiej wynosi 500 000 złotych.

Art. 44. 1. Nagroda Kopernikańska jest przyznawana corocznie, kolejno w jednej z kategorii:

- 1) astronomia;
- 2) ekonomia;
- 3) medycyna;
- 4) filozofia lub teologia;
- 5) prawo.

2. W roku kalendarzowym jest przyznawana jedna Nagroda Kopernikańska. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Akademia może przyznać w tym samym roku kalendarzowym dwie Nagrody Kopernikańskie.

Art. 45. 1. Laureatem Nagrody Kopernikańskiej nie może być dotychczasowy członek Akademii.

2. Laureaci Nagrody Kopernikańskiej stają się członkami Akademii z dniem jej otrzymania.

Art. 46. Wyboru laureata Nagrody Kopernikańskiej dokonuje Prezydium Akademii.

Art. 47. 1. Kandydatów do Nagrody Kopernikańskiej mogą zgłaszać:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Prezes Rady Ministrów;

- 3) minister;
- 4) Izba Akademii;
- 5) 10 członków Akademii;
- 6) laureat Nagrody Kopernikańskiej.

2. Kandydatów do Nagrody Kopernikańskiej mogą również zgłaszać zaproszeni przez Izbę Laureatów Nagrody Kopernikańskiej wybitni przedstawiciele środowiska nauki, niebędący członkami Akademii.

Rozdział 10

Ambasadorowie Akademii Kopernikańskiej

Art. 48. Akademia nadaje tytuł Ambasadora Akademii Kopernikańskiej.

Art. 49. Zadaniem Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej jest propagowanie polskiej nauki i kultury za granicą, wiedzy o polskiej historii oraz dziedzictwie narodowym w świecie, a także promocji współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, życia społecznego oraz gospodarczego.

Art. 50. 1. Tytuł Ambasadora Akademii Kopernikańskiej może otrzymać:

- 1) laureat Nagrody Kopernikańskiej;
- 2) osoba, której przyznano Grant Mikołaja Kopernika;
- 3) osoba szczególnie zasłużona dla polskiej nauki lub posiadająca dorobek w propagowaniu polskiej nauki i kultury za granicą, wiedzy o polskiej historii lub dziedzictwie narodowym w świecie.

2. Kandydatów do tytułu Ambasadora Akademii Kopernikańskiej mogą zgłaszać:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) minister;
- 3) minister właściwy do spraw zagranicznych;
- 4) przewodniczący każdej z Izb Akademii;
- 5) rektor Szkoły;
- 6) Dyrektor Centrum.

Art. 51. 1. Sekretarz przyznaje wybranemu przez Zgromadzenie Ambasadorowi Akademii Kopernikańskiej grant na realizację zadań i projektów związanych z realizacją propagowania polskiej nauki i kultury za granicą, wiedzy o polskiej historii oraz dziedzictwie

narodowym w świecie, a także promocją współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki oraz życia społecznego oraz gospodarczego.

2. Grant, o którym mowa w ust. 1, jest przyznawany w wysokości nieprzekraczającej 500 000 zł.

3. Szczegółowe zasady przyznawania grantów określa Statut Akademii.

Rozdział 11

Światowy Kongres Kopernikański

Art. 52. 1. Raz na pięć lat organizowany jest Światowy Kongres Kopernikański, zwany dalej Kongresem.

2. Organizatorem Kongresu jest Akademia.

Art. 53. 1. Celem Kongresu jest wymiana informacji, doświadczeń oraz wyników najnowszych innowacyjnych badań ostatnich 5 lat z zakresu astronomii, ekonomii oraz medycyny.

2. Kongres organizowany jest w miejscu związanym z życiem lub działalnością Mikołaja Kopernika.

3. Szczegółowe zadania oraz sposób organizacji Kongresu określa Statut Akademii.

Rozdział 12

Przepisy zmieniające, przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Art. 54. W ustawie z dnia z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1637 oraz z 2021 r. poz. 1834) w art. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) Prezesa Polskiej Akademii Nauk, Sekretarza Akademii Kopernikańskiej, sekretarza stanu, członka Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, pierwszego zastępcy Prezesa Narodowego Banku Polskiego, podsekretarza stanu (wiceministra), wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego, Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich, Zastępcy Rzecznika Praw Dziecka, Zastępcy Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Zastępcy Rzecznika Finansowego, zastępcy Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, kierownika urzędu centralnego,

wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk, wojewody, zastępcy kierownika urzędu centralnego, wicewojewody.”.

Art. 55. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.²⁾) w art. 21 w ust. 1 po pkt 39f dodaje się pkt 39g w brzmieniu:

„39g) przychody z tytułu nagród, stypendiów i grantów, przyznawanych na podstawie ustawy z dnia ... r. o Akademii Kopernikańskiej (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 56. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1893, 2368 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 350) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ministrowi właściwemu do spraw gospodarki podlega Urząd Dozoru Technicznego i Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.”;

2) w art. 26 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki podlega Polska Agencja Kosmiczna Mikołaja Kopernika.”.

Art. 57. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633) w art. 4 w pkt 44 po lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) Członek Akademii Kopernikańskiej posiadający obywatelstwo polskie oraz dyrektor Centrum Badawczego Mikołaja Kopernika i dyrektor Biura Akademii Kopernikańskiej;”.

Art. 58. W ustawie z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1957) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o Polskiej Agencji Kosmicznej Mikołaja Kopernika”;

2) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Tworzy się Polską Agencję Kosmiczną Mikołaja Kopernika, zwaną dalej „Agencją”.”;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienione ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1291, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2232, 2269, 2270, 2328, 2430, 2490 oraz z 2022 r. po. 24, 64 i 138.

- 3) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Agencja podlega ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.”

- 4) w art. 6 ust. 2, w art. 7 ust. 2 pkt 8, w art. 9 ust. 2, 3, 4, 7 i 9, w art. 10 ust. 2 i 7, w art. 14 ust. 4, 6 i 9, w art. 15 ust. 2, w art. 16 ust. 1 i 3, w art. 17 ust. 2, w art. 19 ust. 11 i 12, w art. 22 ust. 1 i w art. 23 użyte w różnych przypadkach wyrazy „minister właściwy do spraw gospodarki” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki”;

- 5) w art. 8:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezes Agencji jest powoływany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na 5-letnią kadencję spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Powołanie następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki kandydatów, o których mowa w art. 9 ust. 7, po zasięgnięciu opinii Rady Agencji, Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do gospodarki.”,

- b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki odwołuje Prezesa Agencji przed upływem kadencji w przypadku:”,

- c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki może odwołać Prezesa Agencji przed upływem kadencji, po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw gospodarki, w przypadku:”,

- d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W przypadku odwołania Prezesa Agencji minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki powierza wiceprezesowi albo innej osobie spełniającej kryteria określone w art. 15 ust. 1 pełnienie obowiązków Prezesa Agencji, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, z możliwością jednorazowego przedłużenia tego okresu o kolejne 3 miesiące.

5. W przypadku niepowołania Prezesa Agencji w terminie 6 miesięcy od dnia odwołania dotychczasowego Prezesa Agencji, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki powierza kolejnemu wiceprezesowi albo innej osobie

spełniającej kryteria określone w art. 15 ust. 1 pełnienie obowiązków Prezesa Agencji, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, z możliwością jednorazowego przedłużenia tego okresu o kolejne 3 miesiące.”,

e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zarządza nabór na stanowisko Prezesa Agencji w terminie 2 tygodni od dnia odwołania Prezesa Agencji.”;

6) w art. 14 w ust. 2:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki do członkostwa w Radzie Agencji jedną osobę jako swojego przedstawiciela oraz po jednym przedstawicielu na wniosek;”.

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ministra właściwego do spraw gospodarki;”.

Art. 59. W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1933) w art. 3 w ust. 1:

1) w pkt 2 lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) Polska Agencja Kosmiczna Mikołaja Kopernika;”;

2) po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) Akademia Kopernikańska;”.

Art. 60. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) Akademia Kopernikańska działająca na podstawie ustawy z dnia ... r. o Akademii Kopernikańskiej (Dz. U. poz. ...);

6) Polska Agencja Kosmiczna Mikołaja Kopernika, działająca na podstawie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej Mikołaja Kopernika (Dz. U. z 2020 r. poz. 1957 oraz z 2021 r. poz. ...).”;

2) w art. 233 w ust. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) Sekretarz Generalny Akademii Kopernikańskiej;”;

- 3) w art. 272 w ust. 2 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 i 12 w brzmieniu:
„11) Sekretarz Generalny Akademii Kopernikańskiej;
12) dyrektor Centrum Badawczego Mikołaja Kopernika.”;
- 4) w art. 331 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) 3 przedstawicieli Akademii Kopernikańskiej wybranych przez Prezydium Akademii.”;
- 5) w art. 332 w ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) Sekretarz Generalny Akademii Kopernikańskiej.”.
- 6) w art. 365 po pkt 13a dodaje pkt 13b w brzmieniu:
„13b) koszty działalności oraz realizację zadań Polskiej Agencji Kosmicznej Mikołaja Kopernika, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej Mikołaja Kopernika.”;
- 7) w art. 404 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Minister może zlecić Polskiej Agencji Kosmicznej Mikołaja Kopernika wykonanie określonego zadania w zakresie jej działalności statutowej, zapewniając odpowiednie środki na jego realizację.”

Art. 61. 1. Prezes Rady Ministrów w drodze decyzji wydanej w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wyposaży Akademię w mienie obejmujące własność lub inne prawa majątkowe, niezbędne do prowadzenia działalności.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, stanowi podstawę do wpisania do ksiąg wieczystych.

3. Akademia przejmuje składniki majątkowe, o których mowa w ust. 1, na utworzenie funduszu statutowego.

Art. 62. 1. Prezes Rady Ministrów w drodze decyzji wydanej w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu wyposaży Szkołę w mienie obejmujące własność lub inne prawa majątkowe, niezbędne do prowadzenia działalności.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, stanowi podstawę do wpisania do ksiąg wieczystych.

3. Szkoła przejmuje składniki majątkowe, o których mowa w ust. 1, na utworzenie funduszu zasadniczego.

Art. 63. 1. Minister powołuje, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, Pełnomocnika do organizacji i kierowania pracami Akademii oraz

ustala jego wynagrodzenie. Pełnomocnik wykonuje swoje zadania do dnia powołania pierwszego Sekretarza.

2. Pełnomocnik, o którym mowa w ust. 1, przygotowuje i przedstawia ministrowi do zatwierdzenia pierwszy plan finansowy Akademii.

Art. 64. 1. Pierwszych członków Akademii w liczbie nieprzekraczającej połowy pełnego składu każdej z Izb Akademii, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powołuje na wniosek ministra. Przepisów art. 6 ust. 2–4 nie stosuje się.

2. Organem właściwym do przedłożenia oświadczenia, o którym w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, pierwszych członków Akademii jest minister.

3. Minister powołuje w terminie miesiąca od dnia powołania pierwszych członków Akademii, członków Akademii pełniących zadania przewodniczących Izb Akademii, do czasu wyboru przewodniczących Izb Akademii.

4. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra, nadaje Akademii pierwszy statut, obowiązujący do czasu zatwierdzenia statutu uchwalonego w trybie, o którym mowa w art. 3.

5. Sekretarza na pierwszą kadencję powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra, na okres 2 lat.

Art. 65. Izba Laureatów Nagrody Kopernikańskiej rozpoczyna działalność z dniem, w którym liczba laureatów Nagrody Kopernikańskiej przekroczy 10. Do tego czasu laureaci Nagrody Kopernikańskiej biorą udział w pracach Izby Akademii, z inicjatywy której uzyskali Nagrodę Kopernikańską, a w przypadku laureatów, których kandydatury zostały zgłoszone przez podmioty inne niż Izby Akademii – Izby Akademii wskazanej przez Sekretarza.

Art. 66. 1. Tworzy się Szkołę i wchodzące w jej skład:

- 1) Kolegium Astronomii i Nauk Przyrodniczych w Toruniu;
- 2) Kolegium Nauk Medycznych w Olsztynie;
- 3) Kolegium Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w Warszawie;
- 4) Kolegium Filozofii i Teologii w Krakowie;
- 5) Kolegium Nauk Prawnych w Lublinie.

2. Pierwszy statut Szkole nadaje, na wniosek ministra, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Pierwszego rektora Szkoły powołuje minister. Kadencja pierwszego rektora kończy się w dniu 31 sierpnia 2024 r.

4. Kadencji rektora, o której mowa w ust. 3, nie wlicza się do kadencji, o której mowa w art. 26 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

5. Rektor Szkoły zarządza wybory do senatu. Tak zarządzane wybory do senatu odbędą się nie później niż 31 października 2022 r.

6. Do dnia wybrania senatu Szkoły na pierwszą kadencję jego zadania wykonuje rektor Szkoły.

7. Pierwsza kadencja senatu Szkoły trwa do 31 sierpnia 2024 r.

8. Kadencji członków senatu, o której mowa w ust. 7, nie wlicza się do kadencji, o której mowa w art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 67. Szkoła niezależnie od przyznanych kategorii naukowych posiada status uczelni akademickiej, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 2027 r.

Art. 68. Do dnia 31 grudnia 2023 r. utworzenie przez Szkołę studiów na kierunku przyporządkowanym do dyscyplin naukowych filozofia lub ekonomia i finanse, jako dyscyplin wiodących, nie wymaga pozwolenia.

Art. 69. Szkole przysługują uprawnienia podmiotu posiadającego kategorię naukową B+, o której mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, niezależnie od spełniania wskazanych w tej ustawie warunków, w dyscyplinach naukowych astronomia, nauki medyczne, filozofia, nauki teologiczne, nauki prawne oraz ekonomia i finanse, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 2027 r.

Art. 70. Pierwszą Nagrodę Kopernikańską przyznaje się w roku 2023.

Art. 71. 1. Pierwszy Światowy Kongres Kopernikański odbędzie się w dniach 19 – 21 lutego 2023 r. w Toruniu.

2. Do zadań organizatora Kongresu należy:

- 1) koordynowanie działań organów administracji publicznej związanych z organizacją Kongresu;
- 2) monitorowanie postępów przygotowań związanych z organizacją Kongresu oraz dokonywanie okresowej oceny stanu tych przygotowań;

- 3) prowadzenie prac merytorycznych związanych z przygotowaniem zakresu programowego Kongresu;
- 4) nadzorowanie realizacji zadań związanych z organizacją Kongresu;
- 5) przygotowanie wydarzeń towarzyszących;
- 6) zapewnienie miejsca, w tym pomieszczeń, do organizacji Kongresu wraz z odpowiednim wyposażeniem i odpowiednią infrastrukturą;
- 7) zapewnienie usług związanych z organizacją Kongresu, w tym usług cateringowych i gastronomicznych oraz usług związanych z tłumaczeniami i noclegami.

Art. 72. 1. Wojewoda Kujawsko – Pomorski, w porozumieniu z organizatorem Kongresu, opracowuje plan zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Światowego Kongresu Kopernikańskiego i przedkłada go Komendantowi Głównemu Policji, Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Komendantowi Służby Ochrony Państwa nie później niż do dnia 15 stycznia 2023 r.

2. Plan, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:

- 1) program Kongresu;
- 2) graficzny plan obiektu (terenu), sporządzony odrębnie dla każdego z obiektów (terenów), w których mają być przeprowadzone poszczególne wydarzenia w ramach Kongresu, wraz z ich opisem, zawierający:
 - a) oznaczenie dróg dojścia i rozchodzenia się osób uczestniczących w tych wydarzeniach, dróg ewakuacyjnych, w tym dróg i sposobu ewakuacji osób niepełnosprawnych, oraz dróg dojazdowych dla pojazdów służb ratowniczych, Policji i innych służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa podczas Kongresu,
 - b) oznaczenie stałych punktów pomocy medycznej, punktów czerpalnych wody do celów przeciwpożarowych oraz punktów informacyjnych,
 - c) oznaczenie lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu lub terenu,
 - d) informacje o rozmieszczeniu służb porządkowych oraz służb informacyjnych, rozmieszczeniu osób uczestniczących w poszczególnych wydarzeniach,
 - e) oznaczenie stref szczególnych podlegających wzmocnionej ochronie oraz opis sposobu ich zabezpieczenia;

- 3) instrukcję postępowania w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie poszczególnych wydarzeń w ramach Kongresu, spełniającą wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2171);
- 4) informację o:
 - a) liczbie miejsc, w tym stojących, dla osób uczestniczących w poszczególnych wydarzeniach w ramach Kongresu,
 - b) przewidywanych zagrożeniach bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - c) liczbie, organizacji, oznakowaniu i wyposażeniu służby porządkowej oraz służby informacyjnej;
- 5) imię i nazwisko osoby wyznaczonej do kontaktów z:
 - a) Policją – w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - b) Państwową Strażą Pożarną – w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego,
 - c) Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego – w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa antyterrorystycznego;
- 6) informację o sposobie zapewnienia identyfikacji uczestników oraz innych osób biorących udział w Kongresie;
- 7) szczegółowy podział zadań służb i innych podmiotów zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 8) sposoby monitorowania zagrożeń oraz ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach;
- 9) sposób zapewnienia zabezpieczenia medycznego i socjalnego;
- 10) instrukcję postępowania w sytuacjach kryzysowych innych niż wymienione w pkt 3;
- 11) miejsca przeprowadzania kontroli dostępu oraz kontroli bezpieczeństwa pojazdów zapewniających dostawę do obiektów lub na teren, w których lub na którym mają odbyć się poszczególne wydarzenia w ramach Kongresu.

Art. 73. 1. Wykonywanie zadań w zakresie zabezpieczenia medycznego Kongresu zapewni Wojewoda Kujawska – Pomorski, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Zabezpieczenie medyczne Kongresu obejmuje:

- 1) zabezpieczenie świadczeń opieki zdrowotnej na rzecz uczestników Kongresu oraz wydarzeń towarzyszących przez wskazanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą gotowych do udzielania zwiększonej liczby świadczeń opieki zdrowotnej, w tym świadczeń wykonywanych odpłatnie;

- 2) organizację punktów pomocy medycznej w miejscu odbywania się Kongresu, a także zapewnienie wykwalifikowanego personelu medycznego do udzielania pierwszej pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowia i życia oraz transportu do szpitala;
- 3) powołanie koordynatora zabezpieczenia medycznego Kongresu oraz określenie jego obowiązków w celu zapewnienia możliwie najbardziej sprawnego udzielania pomocy medycznej.

3. Wykonywanie zabezpieczenia medycznego Kongresu w zakresie, o którym mowa w ust. 2, odbywa się na podstawie umowy zawartej przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

4. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawiera co najmniej:

- 1) minimalne wymagania dotyczące osób wykonujących zadania zabezpieczenia medycznego Kongresu;
- 2) określenie minimalnego wyposażenia koniecznego do wykonywania zabezpieczenia medycznego Kongresu;
- 3) określenie maksymalnej kwoty wydatków na wykonywanie zabezpieczenia medycznego Kongresu;
- 4) zobowiązanie podmiotu wykonującego zabezpieczenie medyczne Kongresu do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody będące następstwem udzielania pomocy medycznej lub zaniechania jej udzielenia albo oświadczenie o posiadaniu takiego ubezpieczenia;
- 5) zakres i warunki odpowiedzialności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania tej umowy.

5. Przez gotowość do udzielania zwiększonej liczby świadczeń opieki zdrowotnej, o której mowa w ust. 2 pkt 1, rozumie się zapewnienie przez podmiot wykonujący działalność leczniczą zwiększonej liczby: osób wykonujących zawód medyczny, produktów leczniczych, wyrobów medycznych oraz sprzętu i aparatury medycznej, niezbędnych do wykonywania zadań zabezpieczenia medycznego Kongresu.

6. Zawarcie umowy, o której mowa w ust. 3, nie stanowi i nie narusza, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 1 i 2, wykonywania umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki

zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.³⁾) ani zasad finansowania świadczeń opieki zdrowotnej określonych w tej ustawie albo w przepisach odrębnych.

Art. 74. 1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Kongresu, a także w celu zapobieżenia popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz wykrywania i ścigania ich sprawców, Policja może przetwarzać informacje, w tym dane osobowe, dotyczące osób zarejestrowanych jako uczestnicy Kongresu, osób uczestniczących w wydarzeniach towarzyszących lub osób współpracujących przy ich organizacji, także bez wiedzy i zgody osób, których dotyczą te informacje, w terminie do 90 dni od dnia zakończenia Kongresu.

2. Przetwarzanie przez Policję informacji, w tym danych osobowych, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, 2333, 2447 i 2448), ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125), ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742), a także w umowach międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

3. W przypadku uzyskania informacji, w tym danych osobowych, o których mowa w ust. 1, od innego organu, służby lub instytucji Policja, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Kongresu, a także w celu zapobieżenia popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz wykrywania i ścigania ich sprawców, udostępnia je innym organom, służbom i instytucjom po uzyskaniu zgody tego organu, służby lub instytucji, od których uzyskała informacje. Organ, służba lub instytucja udziela zgody, gdy udostępnienie informacji nie utrudni lub nie uniemożliwi realizowania przez nie zadań.

4. Policja odmawia udostępnienia informacji, w tym danych osobowych, o których mowa w ust. 1, gdy:

- 1) ich udostępnienie mogłoby utrudnić lub uniemożliwić realizację zadań Policji lub
- 2) nie uzyskała zgody, o której mowa w ust. 3.

5. Informacje, w tym dane osobowe, o których mowa w ust. 1, przetwarza się przez okres niezbędny do realizacji zadań Policji wynikających z ustawy i usuwa ze zbiorów danych osobowych, których administratorem jest Komendant Główny Policji, w terminie, o którym

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienione ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834 1931, 2105, 2120, 2232, 2270 oraz z 2022 r. poz. 64 i 91.

mowa w ust. 1, z wyjątkiem informacji, w tym danych osobowych, przetwarzanych na potrzeby toczących się postępowań.

Art. 75. 1. W celach związanych z organizacją Kongresu organizator Kongresu, Wojewoda Kujawsko – Pomorski oraz inne podmioty, którym powierzono zadania związane z organizacją Kongresu, przetwarzają dane osobowe zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.⁴⁾).

2. Przetwarzanie danych osobowych, o których mowa w ust. 1, obejmuje dane o osobach zarejestrowanych jako uczestnicy Kongresu oraz osobach współpracujących przy organizacji Kongresu.

Art. 76. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 73, Policja może dokonać, na wniosek Wojewody Kujawsko – Pomorskiego lub organizatora Kongresu, sprawdzenia osoby współpracującej przy organizacji Kongresu w zakresie możliwości stwarzania przez nią zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Kongresu, z tym że sprawdzenia tej osoby w zakresie stwarzania przez nią zagrożenia o charakterze terrorystycznym dokonuje Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego na wniosek Policji.

Art. 77. W okresie od 72 godzin przed rozpoczęciem Kongresu do 48 godzin po zakończeniu Kongresu na terenie miasta Torunia zabrania się uczestniczenia w zgromadzeniach spontanicznych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 631).

Art. 78. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z organizacją Kongresu, Wojewoda Kujawsko – Pomorski może, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dokonać przeniesienia wydatków między działami klasyfikacji budżetowej w ramach części budżetowej, której jest dysponentem, z uwzględnieniem przepisów art. 171 ust. 2, 2a, 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535, 1773, 1927, 1981 i 2270), z zastrzeżeniem art. 194 tej ustawy.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

Art. 79. Środki finansowe na szkolnictwo wyższe i naukę przyznane Polskiej Agencji Kosmicznej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez ministra właściwego do spraw gospodarki przekazuje się i rozlicza na zasadach dotychczasowych.

Art. 80. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stroną zawartych przed tym dniem przez ministra właściwego do spraw gospodarki porozumień i umów w zakresie zadań i kompetencji podlegających przekazaniu ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, staje się minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Sprawy prowadzone przez ministra właściwego do spraw gospodarki dotyczące zadań i kompetencji podlegających przekazaniu ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są prowadzone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 81. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki realizujący do tego dnia zadania, które zostają przekazane niniejszą ustawą ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, stają się członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionymi w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Dotychczasowy pracodawca, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, zawiadamia na piśmie członków korpusu służby cywilnej, o których mowa w ust. 1, o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy. Przepis art. 231 § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz 2021 r. poz. 1162) stosuje się odpowiednio.

3. Przepisu ust. 2 zdanie drugie nie stosuje się do urzędników służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 265 i 285).

Art. 82. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekaże ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dokumentację, akta spraw, rejestry, ewidencje i listy dotyczące bezpośrednio zadań, które zostają przekazane niniejszą ustawą ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, prowadzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Z czynności, o których mowa w ust. 1, sporządza się protokół.

Art. 83. W celu realizacji ustawy Prezes Rady Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych dochodów i wydatków, w tym wynagrodzeń, między częściami, działami i rozdziałami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej, a do czasu jego wejścia w życie dochody i wydatki mogą być realizowane w ramach dotychczasowych części, działów i rozdziałów.

Art. 84. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 r. z wyjątkiem art. 36-42, art. 62, art. 66-69, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2023 r.

UZASADNIENIE

W celu zwiększenia konkurencyjności i poziomu rozpoznawalności polskiej nauki w świecie proponuje się utworzenie nowatorskiej instytucji naukowej, jednostki – Akademii Kopernikańskiej (zwanej dalej: Akademią). Głównym zadaniem Akademii będzie realizacja Narodowego Programu Kopernikańskiego, który pozwoli m.in. zbudować lub zintensyfikować więzi przedstawicieli krajowego życia naukowego oraz silniej niż dotychczas włączyć zagranicznych badaczy we współpracę z polskimi ośrodkami i zespołami naukowymi.

Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania stanowią uzupełnienie, swoiste „domknięcie” procesu reform, na którego poprzednich etapach powołano Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodową Agencję Wymiany Akademickiej oraz Sieć Łukasiewicz.

Jednocześnie, inicjatywa ta stanowić będzie uczczenie najwybitniejszego polskiego uczonego Mikołaja Kopernika. Powołana do życia Akademia ma być trwałym pomnikiem wzniesionym naszemu rodakowi. Także poprzez umiejscowienie Akademii w Polsce, dzięki jej międzynarodowemu charakterowi, utrwalone zostanie w całym świecie niekwestionowane identyfikowanie Mikołaja Kopernika z Polską.

Proponowane w projektowanej ustawie rozwiązanie opiera się na założeniu, zgodnie, z którym: poza zmianami w zakresie finansowania, dla wywołania pozytywnych i kompleksowych zmian konieczne jest zainicjowanie nowatorskich działań, generujących silny impuls prorozwojowy dla istniejących już instytucji, wchodzących w skład systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Działania takie powinny skupiać się na dążeniu do włączenia do krajowego systemu szkolnictwa wyższego i nauki zagranicznych naukowców o uznanej renomie i rozpoznawalności.

Wydaje się, że dotychczasowy system szkolnictwa wyższego i nauki jest już, uwzględniając liczbę instytucji wchodzących w jego skład, rozbudowany – brakuje jednak wciąż wyrazistych rozwiązań, które stanowiłyby bodziec dla umiędzynarodowienia polskiej nauki, ściślejszego powiązania jej z dydaktyką, wzmocnienia konkurencyjności poszczególnych podmiotów oraz „nowego otwarcia” w działalności badawczej. Dynamicznie zmieniające się warunki uprawiania nauki oraz formułowane względem niej oczekiwania, a także wyzwania spowodowane konkurencją międzynarodową w obszarze badań naukowych sprawiają, że konieczne jest poszukiwanie rozwiązań nowych, wykraczających poza tradycyjnie znane w Polsce instytucje i programy. W tym celu proponuje się utworzenie,

realizowanego przez Akademię, Narodowego Programu Kopernikańskiego (zwanego dalej: Programem).

Misją Programu jest podniesienie poziomu prowadzonych przez polskich naukowców lub z udziałem polskich naukowców badań naukowych. W ocenie projektodawcy będzie to miało bezpośrednie przełożenie na poprawę obiektywnych mierników m.in.: w międzynarodowych zestawieniach, rankingach uczelni i instytucji naukowych, wynikach pomiaru cytowalności publikacji naukowych, a także faktycznej rozpoznawalności i prestiżu, w szczególności prestiżu organizowanych w Polsce konferencji i wydarzeń naukowych, jak również na zwiększenie liczby zagranicznych profesorów wizytujących współpracujących z krajowymi instytucjami naukowymi i szkolnictwa wyższego, popularności Polski, jako kraju studiowania i prowadzenia aktywności naukowej oraz prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej oraz podwyższenia poziomu komercjalizacji badań naukowych. Istotne znaczenie ma również stworzenie nowych płaszczyzn współpracy instytucji naukowych z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Akademia Kopernikańska i Narodowy Program Kopernikański

Centralną pozycję w zainicjowaniu, organizacji i realizacji Programu zajmuje Akademia. Akademia – jako państwowa instytucja naukowa z siedzibą w Warszawie, wyposażona w osobowość prawną – jest realizatorem Programu, który obejmuje:

- 1) finansowanie badań naukowych, w tym przyznawanie:
 - a) Stypendiów Kopernikańskich,
 - b) Grantów Mikołaja Kopernika;
- 2) wspieranie Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika, zwanej dalej „Szkołą”;
- 3) przyznawanie Nagród Kopernikańskich;
- 4) powoływanie Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej i przyznawanie wsparcia finansowego na zadania przez nich realizowane;
- 5) organizację Światowego Kongresu Kopernikańskiego;
- 6) przygotowywanie oraz organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów;
- 7) współpracę międzynarodową.

Akademia, obok działających już podmiotów będzie współtworzyć system instytucji publicznych umacniając pozycję polskiej nauki w świecie. Wzmocni istniejący już system

programów grantowych, a także promocyjnych, prowadząc działania informacyjno-popularyzatorskie dotyczące polskiego systemu szkolnictwa wyższego za granicą. Przyjęto, że kluczem do rozpowszechniania osiągnięć naukowych oraz impulsem determinującym szerszą niż aktualnie obecność przedstawicieli polskiego życia naukowego do aktywności na arenie międzynarodowej i włączania się w globalną kooperację jest powołanie instytucji integrującej krajowych akademików z wybitnymi badaczami zagranicznymi.

Zgodnie z projektem ustawy, Akademię będzie tworzyło 6 Izb: Izba Astronomii i Nauk Matematyczno-Przyrodniczych, Izba Nauk Medycznych, Izba Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Izba Filozofii i Teologii, Izba Nauk Prawnych oraz Izba Laureatów Nagrody Kopernikańskiej.

Organami Akademii będą: Zgromadzenie Ogólne Akademii (zwane dalej: Zgromadzeniem), Sekretarz Generalny Akademii (zwany dalej: Sekretarzem) oraz Prezydium Akademii.

W skład każdej z Izb, poza Izba Laureatów Nagrody Kopernikańskiej, będzie wchodzić od 10 do 20 członków Akademii (łącznie nie więcej niż 100 członków Akademii), powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Zgromadzenia. Pracami każdej z Izb będzie kierować wybierany kadencyjnie przewodniczący.

Członkiem Akademii będzie mogła zostać osoba o nieposzlakowanej opinii, wyróżniająca się szczególnie wybitnym dorobkiem naukowym i autorytetem w środowisku naukowym, posiadająca tytuł profesora albo stopień naukowy lub inny (w przypadku cudzoziemców) uznany za równoważny zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.). W przypadku obywateli polskich, członkiem Akademii nie będzie mogła być osoba, która pełniła służbę, pracowała lub była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633). Cudzoziemcy nie będą mogli, co do zasady, stanowić więcej niż połowy aktualnego składu poszczególnych Izb oraz Zgromadzenia.

Kandydatem na członka Akademii będzie mogła zostać osoba, która uzyskała pisemne rekomendacje, co najmniej dwóch członków Izby Akademii, w skład której ma być powołana.

Projekt ustawy przewiduje również okoliczności, w których członkostwo będzie wygasło – są nimi: ukończenie 80 roku życia, skazanie prawomocnym wyrokiem za umyślne

przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, stała utrata zdolności do pełnienia funkcji członka Akademii na skutek choroby stwierdzonej orzeczeniem lekarskim, złożenie rezygnacji oraz śmierć.

Członek Akademii może zostać pozbawiony członkostwa w przypadku naruszenia Zasad Etyki Członków Akademii, uchwalonych przez Zgromadzenie. Od uchwały Zgromadzenia w tej sprawie, członkowi Akademii przysługuje odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Członek Akademii uczestniczy w realizacji zadań Akademii, bierze udział w pracach Zgromadzenia i Izby Akademii, komisji, zespołów doradczych i zespołów eksperckich, w skład których został powołany. Członkowi Akademii przysługuje zwrot diet, kosztów podróży oraz zakwaterowania na zasadach określonych w art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z późn. zm.), związanych z udziałem w posiedzeniu Zgromadzenia, Izby Akademii, komisji, zespołów doradczych i zespołów eksperckich, w pracach których uczestniczy. Członek Akademii otrzymuje miesięczne honorarium, które uzależnione będzie od wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez Sekretarza Akademii.

Przewiduje się, że pierwszy skład Akademii (w liczbie nieprzekraczającej połowy pełnego składu każdej z Izb) zostanie powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Minister ten w terminie miesiąca od dnia powołania pierwszych członków Akademii powołuje członków Akademii pełniących zadania przewodniczących poszczególnych Izb, do czasu ich wyboru.

Izba Laureatów Nagrody Kopernikańskiej rozpocznie działalność z dniem, w którym liczba laureatów Nagrody Kopernikańskiej przekroczy 10. Do tego czasu laureaci Nagrody Kopernikańskiej będą brać udział w pracach Izby Akademii, z inicjatywy której uzyskali Nagrodę Kopernikańską, a w przypadku laureatów, których kandydatury zostały zgłoszone przez podmioty inne niż Izby Akademii – Izby Akademii wskazanej przez Sekretarza.

W projekcie ustawy przyjęto, że Zgromadzenie – jako stanowiący organ kolegialny, w skład którego wchodzi wszyscy członkowie Akademii – powinno być najwyższą jej władzą. Zgromadzenie działać będzie w trybie posiedzeń, zwoływanych przez Sekretarza: zwyczajnych (przynajmniej raz w roku odbywa się doroczne posiedzenie Zgromadzenia) oraz nadzwyczajnych. Proponowane przepisy uwzględniają doświadczenia okresu epidemii, a także specyfikę składu Zgromadzenia, umożliwiając odbywanie posiedzeń zarówno w trybie

stacjonarnym, jak i zdalnym (przy użyciu środków komunikacji elektronicznej). Zgromadzeniu przypisano generalne zadanie w zakresie określania kierunków działania Akademii, sprawowania nadzoru nad całokształtem jej działalności, a także konkretne kompetencje: opiniodawcze (np. opiniowanie kandydatów na członków Akademii wskazywanych przez poszczególne Izby wraz z przedkładaniem ich kandydatur Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej), kreacyjne (wybór kandydata na stanowisko Sekretarza, wybór kandydata na rektora Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika), w zakresie gospodarki finansowej Akademii (przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych wraz ze sprawozdaniem z badania oraz sprawozdania z działalności Akademii przedstawiane przez Sekretarza) oraz inne (np. uchwalanie Zasad Etyki Akademii, wybór Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej).

Zgodnie z projektem ustawy przyjęto, że Sekretarzem będzie członek Akademii, który uzyskał największe poparcie w ramach Zgromadzenia i został powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Przewiduje się także wprowadzenie instytucji sprzeciwu, przysługującego Prezesowi Rady Ministrów względem wybranego kandydata (sprzeciw może być zgłoszony terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały Zgromadzenia w przedmiocie wyboru kandydata; w tej sytuacji Zgromadzenie powinno przedstawić alternatywnego kandydata).

W projekcie ustawy przyjęto, że kadencja Sekretarza trwa 7 lat, a dany członek Akademii może pełnić tę funkcję maksymalnie przez jedną kadencję. Do Sekretarza należeć będzie bieżące kierowanie działalnością Akademii i reprezentowanie jej na zewnątrz, w tym składanie oświadczeń woli. Sekretarza na pierwszą kadencję powoła Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do szkolnictwa wyższego i nauki, na okres 2 lat. Powołanie na stanowisko stanowić będzie nawiązanie stosunku pracy. Sekretarz w okresie pełnienia funkcji nie będzie mógł wykonywać dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem stanowiska dydaktycznego, badawczo-dydaktycznego lub badawczego w uczelni, ani wykonywać innych zajęć zarobkowych lub niezarobkowych sprzecznych z obowiązkami Sekretarza.

W skład Prezydium Akademii, zgodnie z projektem ustawy wejdą: Sekretarz oraz przewodniczący wszystkich Izb, a także fakultatywnie inne osoby z głosem doradczym (rektor Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika oraz Dyrektor Centrum Badawczego Mikołaja Kopernika). Prezydium Akademii będzie realizowało zadania wyznaczone w projekcie ustawy (np. wykonywało zadania rady uczelni w Szkole, czy uchwali regulamin organizacyjny Biura Akademii).

W strukturze Akademii, poza Izbami, będą działać także: Biuro Akademii, którego głównym celem będzie obsługa administracyjna Akademii oraz Centrum Badawcze Mikołaja Kopernika (zwane dalej: Centrum), do zadań którego będzie należało m.in.: organizowanie sympozjów naukowych, konferencji prezentujących wyniki badań naukowych, debat i interdyscyplinarnych spotkań tematycznych z udziałem polskich oraz zagranicznych uczonych, opracowywanie, wydawanie, promocja raportów oraz innych publikacji naukowych prezentujących konkluzje i wskazówki kierunków proponowanych badań naukowych oraz finansowanie badań naukowych i nadzór nad ich realizacją.

Na czele Biura Akademii, jak również Centrum będzie stał dyrektor, wybierany w drodze otwartego konkursu. Projekt ustawy wskazuje, jakie kryteria powinni spełniać kandydaci ubiegający się o stanowisko dyrektora, które w sposób obiektywny mają dać gwarancję należytego wykonywania przez nich powierzonych obowiązków. Ważną funkcją Centrum będzie upowszechnianie rezultatów badań prowadzonych przez polskie instytucje naukowe, poprzez organizację sympozjów i konferencji naukowych. Centrum powierzono również zadania związane z realizacją Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika.

Prezentowany projekt ustawy wyznacza ogólne ramy ustroju Akademii, który znajdzie ostateczne uszczegółowienie w jej Statucie. Kompetencja uchwalenia Statutu oraz jego nowelizacji, jako aktu prawa wewnętrznego Akademii, przypisana została Zgromadzeniu, z tym zastrzeżeniem, że musi on zostać zatwierdzony przez Prezesa Rady Ministrów. Natomiast pierwszy Statut nadany zostanie przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Także nadzór nad Akademią powierzono Prezesowi Rady Ministrów.

Jak wynika z powyższego, Akademia, jako nowa instytucja naukowa, charakteryzować się będzie relatywnie prostą strukturą organizacyjną oraz stosunkowo niewielkim zapleczem administracyjnym, co powinno przełożyć się na dynamikę funkcjonowania. Akademia wyróżniać się będzie:

- niskim stopniem zburokratyzowania,
- klarownością struktury organizacyjnej,
- koncentracją na wybranych obszarach badawczych (wyznaczonych przez zakres tematyczny działających w niej Izb),
- skupieniem na konkretnych zadaniach w sferze nauki i szkolnictwa wyższego.

Podkreślić trzeba, że proponowane w przedmiotowym projekcie rozwiązania nie mają na celu „dublowania”, ani tym bardziej znoszenia czy i zastępowania, funkcjonujących już instytucji naukowych, zwłaszcza Polskiej Akademii Nauk. Przeciwnie – poprzez wprowadzenie elementu rywalizacji pomiędzy istniejącymi już i tworzonymi podmiotami, wywołany zostanie pożądaný, korzystny stan efektywnej i konstruktywnej konkurencji w dziedzinie badań i naukowej współpracy międzynarodowej. Proponowane rozwiązania nie stoją jednocześnie na przeszkodzie współpracy naukowców z różnych ośrodków dla dobra i rozwoju polskiej nauki.

W projekcie ustawy wskazano, co składa się na mienie Akademii oraz określono zasady gospodarowania. Mienie Akademii będzie obejmowało własność i inne prawa majątkowe, w szczególności prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz własności budynków i urządzeń trwale związanych z gruntami. Mienie Akademii jest przeznaczone do realizacji jej zadań. Gospodarowanie mieniem Akademii odbywa się zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności oraz zgodnie z wymogami racjonalnej gospodarki. Zasady zarządzania majątkiem Akademii, jako państwowej osoby prawnej, co do zasady reguluje ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1933).

Jeśli chodzi o finanse Akademii, to, co do zasady działalność Akademii jest finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa oraz z innych źródeł.

Zadania i kompetencje dysponowania budżetem Akademii wykonuje Sekretarz i w tym zakresie podlega ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Projekt ustawy wskazuje katalog przychodów Akademii, na który składają się: dotacja podmiotowa na finansowanie bieżącej działalności Akademii, obejmującej działalność: organów Akademii, w tym zwrotu kosztów podróży i zakwaterowania, Biura Akademii i Centrum oraz dotacja celowa na finansowanie: inwestycji realizowanych przez Biuro Akademii, Stypendiów Kopernikańskich, Grantów Mikołaja Kopernika, zadań związanych ze wspieraniem Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika, Nagród Kopernikańskich, grantów dla Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej, Światowego Kongresu Kopernikańskiego.

W Akademii zostanie utworzony fundusz statutowy odzwierciedlający wartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników aktywów, stanowiących wyposażenie Akademii na dzień rozpoczęcia przez nią działalności, a także fundusz rezerwowy. Fundusz rezerwowy będzie przeznaczony na pokrywanie strat Akademii.

Środki przeznaczone na fundusz rezerwowy mają na celu zapewnienie długofalowej stabilności finansowej.

Akademia będzie prowadzić samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego. Dyrektor Biura Akademii będzie przygotowywał projekt rocznego planu finansowego i przedstawiał go do zaakceptowania Sekretarzowi. Zaakceptowany przez Sekretarza plan podlega zatwierdzeniu w ciągu 21 dni przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Sekretarz będzie sporządzał sprawozdania budżetowe z wykonania planu w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym i przedstawiał je do zatwierdzenia ww. ministrowi.

Zgodnie z regulacjami przejściowymi i dostosowującymi projektu ustawy, Prezes Rady Ministrów w drodze decyzji, wydanej w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wyposaży Akademię w mienie obejmujące własność lub inne prawa majątkowe, niezbędne do prowadzenia działalności. Decyzja będzie stanowić podstawę do wpisania do ksiąg wieczystych.

Stypendia Kopernikańskie i Granty Mikołaja Kopernika

Program stypendialny ma dwa zasadnicze komponenty: instrumenty wsparcia badań naukowych oraz staży naukowych dla młodych naukowców – Stypendia Kopernikańskie – oraz Granty Mikołaja Kopernika przeznaczone dla uczonych (obywateli polskich oraz cudzoziemców) o uznanej renomie międzynarodowej, którzy realizują ważne projekty badawcze.

Konkursy w ramach Stypendiów Kopernikańskich oraz Grantów Mikołaja Kopernika będą ogłaszane i przeprowadzane na zasadach uregulowanych w projekcie ustawy. Dyrektor Centrum w porozumieniu z przewodniczącymi Izb Akademii będzie powoływać zespoły ekspertów, w celu dokonania oceny wniosków złożonych w konkursach, przygotowywania na tej podstawie list rankingowych i dokonywania ocen merytorycznych związanych z rozliczeniem przyznanych środków. W skład zespołów ekspertów wejdą wskazani przez przewodniczących Izb Akademii członkowie Akademii oraz, w razie potrzeby także inne osoby. Rozstrzygnięcia w ramach postępowań na finansowanie Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika będą podejmowane przez Dyrektora Centrum w drodze decyzji w terminie 4 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków. Co jednak istotne, projekt ustawy przewiduje zastosowanie do wyników procedury konkursowej

w odpowiednim zakresie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Przewidziana jest również ścieżka odwoławcza od decyzji Dyrektora Centrum – odwołanie do Sekretarza.

Dofinansowanie w ramach Stypendiów Kopernikańskich oraz Grantów Mikołaja Kopernika odbywa się na podstawie umowy zawieranej przez Dyrektora Centrum. Dyrektora Centrum wyposażono także w kompetencję do rozliczania umów i zlecenia zewnętrznego audytu ich wykonania.

Szkoła Główna Mikołaja Kopernika

Projekt ustawy przewiduje również wprost utworzenie powiązanej strukturalnie z Akademią uczelni publicznej – Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika (zwanej dalej: Szkołą). Szkoła będąc formalnie odrębną osobą prawną, jako uczelnia publiczna działająca zgodnie z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – zostanie powiązana z Akademią w ten sposób, że zadania odpowiadające zadaniom rady uczelni wykonywać będzie Prezydium Akademii. Ponadto organy Akademii będą miały wpływ na obsadę personalną organów Szkoły – rektor Szkoły powoływany będzie przez Prezydium Akademii na wniosek Zgromadzenia. Choć siedzibą Szkoły będzie Warszawa, instytucja zintegruje jednostki funkcjonujące na terenie kraju: Kolegium Astronomii i Nauk Przyrodniczych w Toruniu, Kolegium Nauk Medycznych w Olsztynie, Kolegium Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w Warszawie, Kolegium Filozofii i Teologii w Krakowie, Kolegium Nauk Prawnych w Lublinie. Zgodnie z zasadą autonomii uczelni publicznych, szczegółowe rozwiązania dotyczące realizacji powierzonych zadań przez Szkołę i poszczególne Kolegia zostaną ustalone w samorządny sposób w statucie Szkoły. Projekt ustawy przewiduje jednak sposób doboru (konkurs) uczelni i podmiotów, z którymi Szkoła będzie współpracować w zakresie poziomu kształcenia.

Zgodnie z regulacjami przejściowymi i dostosowującymi projektu ustawy, Prezes Rady Ministrów w drodze decyzji, wydanej w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów powołujących ją do życia, wyposaży Szkołę w mienie obejmujące własność lub inne prawa majątkowe, niezbędne do prowadzenia działalności. Decyzja będzie stanowić podstawę do wpisania do ksiąg wieczystych.

Projekt ustawy szczegółowo reguluje także kwestie pierwszego Statutu Szkoły, pierwszego rektora także pierwszych wyborów do senatu, kadencji pierwszego rektora, kadencji pierwszego senatu, czasowego statusu Szkoły i jej czasowych uprawnień (niezależnie od przyznanych kategorii naukowych oraz innych wymogów do dnia 31 sierpnia 2027 r. Szkoła

będzie posiadać status uczelni akademickiej oraz przysługują jej uprawnienia podmiotu posiadającego kategorię naukową B+, o której mowa w przepisach ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Nagrody Kopernikańskie

Ważnym i nowatorskim elementem Programu jest propozycja ustanowienia projektu corocznych Nagród Kopernikańskich. Nagrody te, przyznawane w formie indywidualnej nagrody pieniężnej o równowartości kwoty 500 000 zł będą przyznawane w drodze konkursu za wybitne osiągnięcia naukowe o przełomowym znaczeniu oraz zasięgu międzynarodowym.

Zasadniczo planuje się przyznanie jednej nagrody rocznie, kolejno w jednej z kategorii: astronomia, ekonomia, medycyna, filozofia lub teologia albo prawo. Laureaci z dniem otrzymania Nagrody stawać się będą członkami Akademii. Wyboru laureata dokonuje Prezydium Akademii, natomiast kandydatów mogą zgłaszać: Prezydent RP, Prezes Rady Ministrów, minister, Izba Akademii, 10 członków Akademii lub laureat Nagrody Kopernikańskiej. Pierwsza Nagroda Kopernikańska zostanie przyznana w 2023 r.

Ambasadorowie Akademii Kopernikańskiej

Nowatorskim rozwiązaniem przyjętym w ramach Programu jest powoływanie Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej. Założeniem jest promowanie polskiej nauki i kultury za granicą, wiedzy o historii oraz dziedzictwie narodowym w świecie, a także promocji współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, życia społecznego oraz gospodarczego przez osoby o uznanej renomie i dorobku, rozpoznawalne zagranicą. Ambasadorowie wybierani są przez Zgromadzenie spośród kandydatów spełniających określone w projekcie ustawy wymagania. Do zgłaszania kandydatów są uprawnieni: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, minister właściwy do spraw zagranicznych, przewodniczący każdej z Izb Akademii, rektor Szkoły oraz Dyrektor Centrum. Sekretarz przyznaje wybranemu przez Zgromadzenie Ambasadorowi grant na realizację zadań, w wysokości nieprzekraczającej 500 000 zł. Szczegółowe zasady przyznawania grantów określał będzie Statut Akademii.

Światowy Kongres Kopernikański

Raz na pięć lat organizowany będzie Światowy Kongres Kopernikański. Organizatorem Kongresu będzie Akademia. Celem Kongresu jest wymiana informacji, doświadczeń oraz wyników najnowszych innowacyjnych badań ostatnich 5 lat z zakresu astronomii, ekonomii oraz medycyny. Ponadto organizowany cyklicznie Kongres służyć będzie promocji,

inicjowaniu i wspieraniu zarówno w Polsce, jak i za granicą projektów badawczych związanych z życiem i działalnością Mikołaja Kopernika, poprzez prezentacje dzieł wybitnego astronoma oraz dorobku badaczy tematyki związanej z jego postacią. Kongres będzie również okazją do rozwijania krajowej i międzynarodowej sieci współpracy, stwarzając możliwość dialogu i wymiany poglądów.

W związku z przypadającą w 2023 roku rocznicą 550-lecia urodzin Mikołaja Kopernika pierwszy Kongres zostanie zorganizowany, w tymże roku, w Toruniu, a jego inauguracja nastąpi w dniu urodzin astronoma, tj. 19 lutego. Na Kongres zaproszeni zostaną badacze zajmujący się tematyką kopernikańską z całego świata.

Z uwagi na rozmiar i międzynarodowy charakter pierwszego Kongresu inicjującego cykliczne spotkania poświęcone tematyce kopernikańskiej oraz wyzwania związane z jego organizacją, projektowane przepisy przejściowe i dostosowujące mają stworzyć warunki umożliwiające właściwą organizację pierwszego Światowego Kongresu Kopernikańskiego. W projekcie określono zadania organów administracji publicznej oraz organizatora związane z organizacją Kongresu.

Projektowane przepisy przewidują wykonywanie przez organizatora zadań związanych z organizacją Kongresu, które obejmują, m.in.:

- 1) koordynowanie działań organów administracji publicznej związanych z organizacją Kongresu;
- 2) monitorowanie postępów przygotowań związanych z organizacją Kongresu oraz dokonywanie okresowej oceny stanu tych przygotowań;
- 3) prowadzenie prac merytorycznych związanych z przygotowaniem zakresu programowego Kongresu;
- 4) nadzorowanie realizacji zadań związanych z organizacją Kongresu;
- 5) przygotowanie wydarzeń towarzyszących;
- 6) zapewnienie miejsca, w tym pomieszczeń, do organizacji Kongresu wraz z odpowiednim wyposażeniem i odpowiednią infrastrukturą;
- 7) zapewnienie usług związanych z organizacją Kongresu, w tym usług cateringowych i gastronomicznych oraz usług związanych z tłumaczeniami i noclegami.

Projektowana ustawa, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestników Kongresu, przewiduje szereg rozwiązań szczególnych wynikających z faktu, że w odniesieniu do tego wydarzenia nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 125).

Przygotowanie Kongresu będzie wymagało wsparcia administracji rządowej. W projekcie przewidziano obowiązek Wojewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie opracowania, w porozumieniu z organizatorem i po konsultacji ze wskazanymi służbami planu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Światowego Kongresu Kopernikańskiego.

Plan ten będzie obejmował graficzny plan obiektu (terenu), sporządzony odrębnie dla każdego z obiektów (terenów), w których mają być przeprowadzone poszczególne wydarzenia w ramach Kongresu, wraz z ich opisem. Plan powinien także zawierać instrukcję postępowania w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie poszczególnych wydarzeń w ramach Kongresu, spełniającą wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych. Ponadto w planie będą ujęte procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz monitorowania zagrożeń i alarmowania o nich. Sytuacje kryzysowe w projekcie ustawy nie są tożsame z tymi zdefiniowanymi w przepisach ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, a są pojęciem szerszym i dotyczą wszelkich sytuacji, do których będą wzywane służby. Natomiast pojęcie „inne miejscowe zagrożenie” oznacza zagrożenie niebędące, a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska. Ponadto w planie będą ujęte sposoby zapewnienia zabezpieczenia medycznego i socjalnego.

Wojewoda Kujawsko – Pomorski przedkłada plan Komendantowi Głównemu Policji, Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Komendantowi Służby Ochrony Państwa. Powyższe wynika z faktu, że organizacja Kongresu wiąże się ze szczególnym zagrożeniem terrorystycznym, co wymaga zwiększonego udziału służb.

W związku z tym, że istotną kwestią związaną z zapewnieniem właściwego przebiegu Kongresu jest zabezpieczenie medyczne, projekt ustawy wskazuje, że zadania zabezpieczenia medycznego obejmują zapewnienie zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej na rzecz osób uczestniczących w Kongresie oraz towarzyszących mu wydarzeń przez wskazanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą gotowych do udzielania zwiększonej liczby świadczeń opieki zdrowotnej, w tym świadczeń wykonywanych odpłatnie, a także zorganizowanie w miejscu Kongresu punktów pomocy medycznej i wykwalifikowanego personelu do

udzielania pierwszej pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowia i życia.

Wykonywanie zabezpieczenia medycznego Kongresu w zakresie, o którym mowa powyżej odbywa się na podstawie umowy zawartej przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

W celu zapewnienia szybkiego dostępu do informacji oraz możliwie najbardziej sprawnego udzielania pomocy medycznej nałożono również obowiązek powołania koordynatora zabezpieczenia medycznego. Potrzeba zorganizowania stałych punktów pomocy medycznej wynika z charakteru wydarzenia. Usługi szpitalne dla uczestników Kongresu będą dostępne na zasadach ogólnie obowiązujących. Realizacja zabezpieczenia medycznego Kongresu będzie się odbywać na podstawie umowy zawartej przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. Zabezpieczenie medyczne objęte będzie finansowaniem ze środków budżetu państwa.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Kongresu, a także w celu zapobieżenia popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz wykrywania i ścigania ich sprawców, Policja może przetwarzać informacje, w tym dane osobowe, dotyczące osób zarejestrowanych, jako uczestnicy Kongresu, osób uczestniczących w wydarzeniach towarzyszących lub osób współpracujących przy ich organizacji.

Projekt ustawy zakłada, że przetwarzanie przez Policję informacji, w tym danych osobowych, odbywa się na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.), ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125, z późn. zm), ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742), a także w umowach międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną. W przypadku uzyskania informacji, w tym danych osobowych, od innego organu, służby lub instytucji Policja udostępnia je innym organom, służbom i instytucjom, po uzyskaniu zgody tego organu, służby lub instytucji, od którego uzyskała informację. Zgody udziela się, gdy udostępnienie tych informacji nie utrudni lub nie uniemożliwi realizacji zadań tego organu, służby lub instytucji. Informacje, w tym dane osobowe, będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji zadań Policji wynikających z ustawy i usuwa się je ze zbiorów danych osobowych, których administratorem jest Komendant Główny Policji, w terminie do 90 dni od zakończenia Kongresu. Informacje będą przetwarzane przez Policję w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego

podczas Kongresu, a także w celu zapobieżenia popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz wykrywania i ścigania ich sprawców. Policja może również przetwarzać informacje, w tym dane osobowe osób zarejestrowanych, jako uczestnicy Kongresu oraz osób uczestniczących w wydarzeniach towarzyszących lub osób współpracujących przy jego organizacji także bez wiedzy i zgody osób, których dotyczą te informacje, w terminie do 90 dni od dnia zakończenia Kongresu.

Podkreślenia wymaga fakt, że powyższy przepis nie stanowi normy kompetencyjnej do wyłączenia stosowania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości.

W celu realizacji zadań, Policja może dokonać, na wniosek Wojewody Kujawsko – Pomorskiego lub organizatora Kongresu, sprawdzenia osoby współpracującej przy organizacji Kongresu w zakresie możliwości stwarzania przez nią zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Kongresu, z tym, że sprawdzenia tej osoby w zakresie stwarzania przez nią zagrożenia o charakterze terrorystycznym dokonuje Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego na wniosek Policji.

Z uwagi na potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas spotkań w czasie Kongresu, na terenie Miasta Torunia zabrania się uczestnictwa w zgromadzeniach spontanicznych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 631, z późn. zm.). Podkreślenia wymaga, że zakaz ten dotyczy jedynie zgromadzeń spontanicznych, tj. organizowanych bez uprzedniego zawiadomienia. Tym samym projekt nie wyłącza możliwości organizowania zgromadzeń za uprzednim zawiadomieniem i na warunkach określonych w art. 7 i następnych ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach, ponieważ regulacje tej ustawy pozwalają na określenie takich warunków organizowania zgromadzenia, które nie zagrozi bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. Tym samym należy podkreślić, że projekt nie wprowadza ograniczenia w zakresie organizowania zgromadzeń publicznych za uprzednim zawiadomieniem i na warunkach określonych w art. 7 i następnych ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach. Termin obowiązywania zakazu jest skorelowany z terminem odbywania się Kongresu.

Przepisy zmieniające, przejściowe, dostosowujące

Realizacja Programu Kopernikańskiego, w szczególności wkomponowanie nowej instytucji do systemu szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce, wymaga konsekwentnie zmian w już istniejących aktach normatywnych.

W tym zakresie konieczne jest m.in. dodanie do katalogu podmiotów wskazanych w ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1637, z późn. zm.) Sekretarza, rozszerzenie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.) kręgu podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki o Akademię, czy rozszerzenie katalogu podmiotów składających tzw. „oświadczenie lustracyjne”, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633).

Projekt zakłada nadto zmianę ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1957), w myśl której Agencja podlegać będzie ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Obecne usytuowanie Agencji (podporządkowanie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki) powoduje, iż jej funkcjonowanie zorientowane jest na próby pobudzenia do funkcjonowania przemysłu kosmicznego w Polsce. Jednak w praktyce, większość inicjatyw kosmicznych aplikuje po środki pozostające w dyspozycji MEiN lub NCBiR. Oznacza to, iż de facto ze środków zarządzanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki finansowane są działania wychodzące poza cele naukowe. Proponowana zmiana usytuowania Polskiej Agencji Kosmicznej oznacza, iż – podobnie jak we wszystkich krajach prowadzących politykę kosmiczną – podobne agencje poprzez współpracę z instytucjami naukowymi, formułują ramy obecności w międzynarodowych bądź narodowych programach kosmicznych. Programu te są przede wszystkim funkcją możliwości nauki, a to dopiero określa kierunku rozwoju rodzajów działalności gospodarczej, związanej z badaniami kosmicznymi.

Z uwagi na zwolnienie laureatów Nagród Kopernikańskich, a także beneficjentów stypendiów i grantów, przyznawanych na podstawie przepisów ustawy o Akademii Kopernikańskiej, z podatku dochodowego, konieczne jest wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, późn. zm.).

Poza wskazanymi powyżej (w poszczególnych częściach merytorycznych) przepisami przejściowymi i dostosowującymi, projekt ustawy przewiduje, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki powoła, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, Pełnomocnika do organizacji i kierowania pracami Akademii oraz ustali jego wynagrodzenie. Pełnomocnik będzie wykonywał swoje zadania do dnia powołania pierwszego Sekretarza. Pełnomocnik, przygotowuje i przedstawi ww. ministrowi do zatwierdzenia pierwszy plan finansowy Akademii.

Zgodnie z projektem - ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących Szkoły, które wejdą w życie z dniem 1 marca 2023 r.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawiania właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców (ustawa nie będzie miała, co do zasady wpływu na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców).

Projekt rodzi pozytywne skutki społeczne.

Projektowana ustawa nakłada dodatkowe obciążenia dla budżetu państwa.

Akademia, a także realizacja Programu będą finansowane z budżetu państwa (w formie dotacji podmiotowej na Akademię oraz dotacji celowej na konkretne zadania), a także (choć w mniejszym stopniu) również z innych źródeł (np. przychody ze sprzedaży, użytkowania rzeczy i praw majątkowych Akademii, darowizny, spadki i zapisy).

W zakresie zwiększenia wydatków budżetu państwa to będą one dotyczyły: części 83 – Rezerwy celowe oraz nowo utworzonej części „Akademia Kopernikańska”, której dysponentem będzie minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Szacowany koszt realizacji ustawy w pierwszym roku obowiązywania przepisów w związku z działalnością Akademii:

1) koszt wynagrodzenia Pełnomocnika – 100.000 zł .

2) koszt związany z honorarium członków Akademii w pierwszym roku (50 % składu) to około 4.000.000 zł;

3) koszt wynagrodzenia Sekretarza – 200.000 zł;

4) koszt pracowników Centrum i Biura Akademii przy założeniu, że w jednostkach tych łącznie zostanie zatrudnionych do 15 osób i przyjęciu średniego wynagrodzenia na poziomie średniej krajowej w sektorze przedsiębiorstw – 6.700 zł (koszt dla pracodawcy ok 8.000 zł) = 1.440.000 zł;

5) Nagroda Kopernikańska – 500.000 zł;

6) Stypendia Kopernikańskie - 10 stypendiów po 6.000 zł miesięcznie każde – 720.000 zł;

7) Granty Mikołaja Kopernika 5 po 200.000 zł każdy – 1.000.000 zł;

8) grant dla Ambasadora Akademii Kopernikańskiej – 500.000 zł;

9) szacowane koszty realizacji pierwszego Światowego Kongresu Kopernikańskiego – około 1.000.000 zł;

Koszty związane z utworzeniem i utrzymaniem Szkoły szacuje się na 15.000.000 zł;

Łączne wydatki dla budżetu państwa związane z obowiązywaniem ustawy w zakresie kosztów organizacji i funkcjonowania można szacunkowo określać na kwotę 25.000.000 zł rocznie. W chwili obecnej nie jest możliwe wskazanie dokładnych kosztów realizacji ww. zadania.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.